

Український ВІСНИК

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

М. Шевченко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XX. № 9-10 (травень) 2013

«В білих льолях сплять лілеї,
чапленя на чатах.
Ці лілеї — дрімолі,
а ми — каченята!»

Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

Прочитайте:

- ❖ Прес-реліз Посольства України в Румунії
- ❖ Писанка – український етнокультурний оберіг
- ❖ Гуцули – українці, пане Маковей!
- ❖ Спогади про Дмитра Куяву
- ❖ «Магічне» слово – проект
- ❖ Свято Юрія по-гуцульськи
- ❖ У Києві я був «симулянтом»
- ❖ Рідна мова і поезія
- ❖ «Мазепа в Молдові»

Прес-реліз Посольства України в Румунії щодо вшанування Дня пам'яті жертв політичних репресій в Україні

Указом Президента України № 431/2007 від 21 травня 2007 року Днем пам'яті жертв політичних репресій в Україні щороку відзначається третя неділя травня «з метою належного вшанування пам'яті жертв політичних репресій, привернення уваги суспільства до трагічних подій в історії України, викликаних насильницьким впровадженням комуністичної ідеології, відродження національної пам'яті, утвердження нетерпимості до будь-яких проявів насильства проти людства».

Цього року День пам'яті жертв політичних репресій припав на 19 травня.

У зв'язку з цим Президент України В. Янукович оприлюднив звернення до українського народу, в якому, зокрема, зазначив: «Ми співчуваємо усім народам, які постраждали від тоталітаризму. Наше спільне усвідомлення масштабів трагедії має стати запорукою торжества політики гуманізму, взаєморозуміння і миру». Як наголосив Президент, мільйони людей рішеннями сталінської влади було безпідставно оголошено «ворогами народу», страчено фактично без суду і слідства, приречено на муки та голодну смерть у таборах чи на засланні. Репресій зазнавали, як правило, найбільш обдаровані, працьовиті і соціально активні громадяни.

За словами Глави держави, щороку залишається все менше живих свідків того лихоліття, і наш обов'язок - берегти їхні спогади, передавати нащадкам правду про минуле, гідно вшановувати загиблих співвітчизників.

15 травня 2013 року Прем'єр-міністр України М. Азаров підписав розпорядження № 19091/1/1-13, в якому визначені конкретні завдання центральних та місцевих органів влади з відзначення в Україні та за кордоном Дня пам'яті жертв політичних репресій.

Я і у минули роки, цього дня вищі особи Української держави поклали квіти до Національного меморіального заповідника «Биківнянські могили» у Києві. По всій країні відбулися меморіальні заходи, пройшли жалобні молебні, віче і церемонії. На будівлях державних установ в Україні та за кордоном, у тому числі у Посольстві України в Румунії, приспускався Державний прапор України на знак вшанування пам'яті жертв політичних репресій 20-30-х років минулого століття.

За 1918-1923 рр. було знищено приблизно мільйон українців і сотні українських діячів культури, серед яких світовий класик духовної музики композитор Микола Леонтович, автор колядки «Щедрик», відомої у світі як «Carols of the Bells», видатний художник Олександр Мурашко, автор низки картин, що стали візитною карткою українського мистецтва ХХ ст., відомий український історик Олександр Єфименко та інші.

На початку 1930-х рр. на території УРСР було заарештовано й здебільшого розстріляно або відправлено в концентраційні табори десятки тисяч представників інтелігенції. У 1930-1931 рр. з України у Сибір було виселено 63 817 сімей, переважно заможних селян та священників. За наявною звітністю репресивно-каральних органів, в 1935 р. в Україні було заарештовано 15 717 громадян, а в 1937 - уже 159 573, в 1938 - 108 006. Таким чином, в 1937-1938 рр. (пік репресій) було заарештовано 267 579 громадян України. Поза межами України в СРСР - на Кубані, в Сибіру, на Далекому Сході та інших землях, заселених українцями, у 1930-1937 рр. було повністю згорнуто українізацію. Абсолютна більшість українських національних діячів у цих регіонах також були репресовані.

«Помолімося ж за вічний спокій невинно закатованих. Світла їм пам'ять», - закликав українців 19 травня цього року Президент України В.Ф.Янукович.

ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ В РУМУНІЇ

ПРЕСОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

СКУ вітає пропозиції Європейської комісії щодо Угоди про асоціацію

Світовий Конгрес Українців (СКУ) вітає схвалення 15 травня 2013 р. Європейською комісією пропозицій щодо рішення Європейської Ради про підписання і тимчасове застосування Угоди про асоціацію між ЄС і Україною, включно з положеннями про глибоку та всеохоплюючу зону вільної торгівлі.

Таким чином Європейський Союз (ЄС) зробив потрібний підготовчий крок, щоб бути технічно готовим до підписання Угоди про асоціацію на саміті «Східного партнерства» у Вільнюсі через 6 місяців, якщо владні структури України створять для цього необхідні політичні обставини (у тому числі й подолання недоліків, зафіксованих під час жовтневих парламентських виборів 2012 р. в Україні та справи вибіркового правосуддя).

«СКУ закликає ЄС та держави, що є його членами, продовжувати процес євроінтеграції України, - заявив президент СКУ Євген Чолій. - СКУ також закликає владні структури України та опозицію дотримуватись вимог ЄС, щоб уможливити підписання Угоди про асоціацію між ЄС та Україною під час Третього саміту країн «Східного партнерства» 28-29 листопада 2013 року в Вільнюсі».

СКУ вітає ще один крок щодо спрощення візового режиму для громадян України

Світовий Конгрес Українців (СКУ) вітає повідомлення від 15 травня 2013 р. про те, що спрощення візового режиму для громадян України, які подорожують до країн Європейського Союзу, набуде чинності 1 липня 2013 р.

Зміни до Угоди між Європейським Співтовариством та Україною про спрощення оформлення віз були ратифіковані Європейським Парламентом 18 квітня 2013 р.

«Це є важливим фактором для зміцнення процесу євроінтеграції України та чітким сигналом про те, що Європейський Союз дійсно вітає українських громадян в європейському співтоваристві», - відзначив президент СКУ Євген Чолій.

200-річчя Тараса Шевченка

КИЇВ. - Віце-прем'єр-міністр Костянтин Грищенко провів нараду щодо організації відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, під час якої обговорено актуальні питання спорудження в Астані (Республіка Казахстан) пам'ятника Т. Шевченкові, відзначення ювілею у Литовській Республіці, Російській Федерації, Республіці Польща та інших державах, а також проведення заходів у міжнародних організаціях. Про це 30 квітня повідомили у прес-службі віце-прем'єр-міністра. У нараді взяли участь представники центральних органів виконавчої влади, які відповідають за хід підготування до ювілейних заходів. Учасники наради говорили про завдання, визначені Президентом України та урядом. Особлива увага була приділена тим напрямкам, які вимагають активізації зусиль та ресурсів, зокрема реконструкціям, ремонтам, будівництву об'єктів, підготуванні та друкованій видавній, виробництву теле- та кінофільмів тощо. Поряд з цим підкреслювалася важливість міжнародного аспекту святкування з огляду на вагомий внесок Кобзаря у світову культурну спадщину. (УНІАН)

Гуцули – українці, пане Маковей!

У сімдесяті роки минулого сторіччя, аби продемонструвати зверхність соціалістичної демократії і в справі національних меншин, у повітах, де проживали компактно мадари, німці, українці, серби, було створено так звані ради трудящих цих національностей, які входили до Фронту соціалістичної єдності – структури, яка мала служити доказом монолітної згуртованості народу навколо комуністичної партії.

Ради трудящих української національності було створено у двох повітах – Сучавському і Марамороському. На установчих зборах у Сучаві був присутній і я – молодий журналіст від єдиної української газети «Новий вік».

Коли мені було вручено рішення про заснування ради, я з подивом прочитав, що це мала бути **Повітова рада трудящих української, рутенської і гуцульської національності!** Не вагаючись, я звернувся до повітового партійного секретаря з питань пропаганди і пояснив йому, що так звані гуцули й рутенці це – українці. Мої аргументи переконали товариша секретаря, з документів було викреслено рутенців та гуцулів і, таким чином, збори проголосували за створення **Повітової ради трудящих української національності**, першим головою якої був депутат Великих Національних Зборів, балківський голова колгоспу Віктор Прокопець, після якого слідували професор математики Іларіон Захарійчук і директор радівецької мебльової фабрики Василь Кідовець. Зайве казати, що ця рада не сміла розгортати ніякої діяльності на користь українців, будучи цілком підпорядкована партійним органам.

Відтоді минули десятиріччя, були скасовані українські школи, українці підпали під процес денаціоналізації, а про гуцулів чи рутенців не було ні слуху, ні духу.

Аж після грудневої революції 1989 року якийсь Фірцак заснував рутенську культурну організацію і всіма неправдами, незважаючи на протести і докази СУРу, представляє її в румунському парламенті. Посівши тепленьке і грошовите місце депутата, пан Фірцак тишком-нишком робить свою обманну справу, спілкується із так званими русинами з сусідніх країн, і хоч за переписом рутенців виявилася якась сотня з лишком, він начебто втихомирився і тільки перед виборами старається привабити слабодухих українців.

Натомість час від часу піднімає голову несамолюбивий і безглуздий «гуцульський лідер» Василе Г. Маковей, відставний сучавський полковник. Він продовжує каламутити воду, застерігаючи, як оце робить недавно у сучавській газеті «Край ноу», що **«із незнання або в інтересі українського націоналізму, частина преси і деякі громадяни наділяють етнічним гуцулам етнонім гуцули-українці, що цілком фальшиво. Можемо називати «гуцулами-українцями» тільки тих (гуцулів – зам. н), які проживають на території України, та не і тих, що живуть у Румунії».**

Пан Маковей нібито трішки «нарозумився», бо вже не виводить походження гуцулів з нетрів історії, змішуючи народи і племена, мови в уявній реторті, а говорить тільки про окремішню **гуцульську мову**, яка, як і українська, виокремилася нібито з спільної слов'янської мови і тому вони подібні **«але кожна з них виникла на різних територіях, де жили різні народності і де відбулися мовні запозичення. Так, слов'яни, які увійшли в контакт з вільними даками та іншими народностями північно-карпатської дуги, утворили гуцульську мову і культуру. А слов'яни, котрі проживали у басейні ріки Дон, створили українську мову і культуру».**

«Вражаючі» – знання пана Маковея про історичне формування народів, їх культури і мови! Від нього вперше дізнаємося про те, що українська мова і культура виникли не у басейні Дніпра, а в басейні Дону! Де Рим, а де Крим!

Більше того. На переконання пана Маковея **«українські націоналісти, аби відірватися від російського націоналізму і позбутися царського ярма та утворити Велику Україну, втекли до Галичини, яка перебувала під пануванням Австро-угорської імперії, і де існували інші слов'янські народності. Австро-угорська імперія, яка переслідувала роздроблення царської Росії, підтримала пропаганду українських націоналістичних лідерів, які приступили до українізації слов'янських народностей. В цих умовах гуцули Покуття (Галичини і Буковини) стали жертвами українізації».**

Я навів цю довгу цитату, аби показати «глибоку культуру» пана Маковея, котрий одним почерком пера, перемішуючи, як кажуть, «кашу з маком», розрізує «гордіїв вузол» історії.

Від історії, знаки запитання якої пан Маковей розв'язав мудріше від Соломона, він переходить до «пекучого сьогодення», застерігаючи про загрози, які нібито насуваються від того, що «українські націоналісти» намагаються перетворити гуцулів на українців.

По-перше, пише він, винні шкільні інспекторати, які грубо порушують Декларацію прав людини. Себто, у селах, в яких живуть гуцули, оці інспекторати включають до навчальної програми, як рідну мову, українську, що **«суперечить дійсності, бо гуцули користуються у сім'ї або румунською, або гуцульською мовою».** Та яка то гуцульська мова – ні

Депутат – серед марамороських українців

«Я хочу бути представником всіх українців», – говорив депутат в Румунському Парламенті, адвокат Іван Марочко, який, як обіцяв у виборчій кампанії, прибув вже вдруге, 10-11 квітня, на Мараморощину разом з головою Банатської філії СУРу.

Щоб за короткий час свого перебування на Мараморощині дати знати українцям, що він прибув, депутат Іван Марочко привітав по місцевому радіомовленню всіх українців, незалежно від їх віросповідання, чи симпатії до інших організацій, які не виступають проти СУРу.

Перша зустріч була з новообраним директором українського ліцею ім. Тараса Шевченка Касяном Піцурою, де були обговорені актуальні проблеми ліцею, фінансування та оновлення класних кімнат для майбутніх класів ліцею. Цікава і приємна була зустріч в українській православної церкви міста Сигота, де настоятелем є якраз секретар українського Вікаріату Румунії священник Микола Лаврюк. Беручи участь на Божественній службі, депутат і тут висловився за об'єднання всіх українців навколо церкви, консолідуючи таким чином братерство українців Румунії у вірі і покаянні перед Господом Вседержителем.

На запрошення примарії села Бистрий, депутат прибув, в суботу, на свято села – «МІРУ». І тут громада села, гості, керівники інших партій та організацій слухали і аплодували промову депутата перед пам'ятником, що сторожить біля нового, великого будинку культури села. Одноголосно з пані Ярославою-Орисею Колотило, радником у Міністерстві культури, депутат пообіцяв присутнім, що вневдовзі знову завітають разом на Мараморощину, щоб вислухати проблеми українців. А до того часу всі бажаючі поділитись думками з депутатом будуть тримати зв'язок з ним через представника депутатського бюро, яке буде відкрите в місті Сігеті.

«Мараморощина для мене – це п'єдестал, з якого я, як молодий адвокат та депутат з боку СУРу, стану посередником між українцями та законом, за яким керується Румунія на новому шляху європейської інтеграції» – сказав Іван Марочко.

Павло РОМАНЮК

Фото автора

словечка. А мусив би наш «вчений» Маковей уточнити яку лексику, граматику, синтаксис має гуцульська мова.

По-друге, на переконання пана Маковея, це явище дуже небезпечне, бо запитує себе тривожно пан Маковей: **«Яка ціль цього? Чи не та, щоб протягом часу румуні і гуцули були українізовані, а зони, де вони проживають, стали українською територією?»** Тільки хвороблива уява може дійти до такого висновку.

Обурює ревного «захисника» уявної гуцульської меншини і та річ, що на таблицях топонімічних назв сіл Чумирна і Палтін ці назви двомовні: румунські і українські, а не гуцульські. Та як написати назву сіл по-гуцульськи, він не уточнює, а тільки вимагає, щоби адміністративні органи комуни Ватра Молдовіцей **«переглянули перепис населення з точки зору національностей та етній».** У своєму неучтві пан Маковей робить різницю між національністю та етнічністю, хоча вони однозначні.

Мабуть, не варто б псувати паперу, подаючи всі інепції колишнього полковника, але існують ще гарячі голови і тупі уми у Сучавщині, які намагаються посіяти розбрат серед українців цього краю, тому й розвінчуємо чергову маячню гуцульського псевдопатріота.

Михайло МИХАЙЛЮК

СПОГАДИ ПРО ДМИТРА КУЯВУ

Дм. Куява – учитель

Негостина подарувала суспільству, багатьох талановитих людей: учителів, професорів, лікарів, інженерів, офіцерів, письменників, а також і талановитих культурних діячів, які розійшлися по цілій країні. Я хочу написати про одного з талановитих негостинців, а саме про Дмитра Куяву.

Дмитро Куява народився 31 грудня 1934 р. в Негостині в бідній селянській сім'ї, але, можна сказати, що він ще з утроби матері був сиротою, бо його батько помер до народження сина. Змалку Дмитро виростала мати Марія та бабуся Євгенія, яка жила на Стілі. Його бабуся мене хрестила. Ми були ровесники і не чужі, тому що наші мами були двоюрідними сестрами. З дитинства Дмитро Куява зазнав горя і біди, був хворий на висипний і черевний тиф. З 1941 р. залишився інвалідом без ноги. Весною того року на межі між Негостиною і Серетом хлопці пасли вівці з ягнятами і там десь знайшли снаряд гармати з Першої світової війни. Один хлопака, якому було 16 років, заховав снаряд у траві, а на другий день почав його розбирати клевчиком, щоб здобути порох. І нещасна хвилина сталася, бо снаряд вибухнув. Шіснадцятирічний хлопака, який розбирав снаряд, загинув на місці. Дмитру Куяві розтросило, відірвало до коліна ногу, а третьому відірвало гомілку. За якийсь час рана загоїлася, а його нерідний батько зробив йому дерев'яну ногу, з якою хлопець ходив до школи в Негостині.

Ми разом ходили до школи, але ніколи ніхто не міг перевершити Дмитра в науці і щороку він завойовував перше місце і барвіновий віночок. Дмитро Куява з імпровізованою дерев'яною ногою грав з нами у футбол, а потім з тією ногою ходив до Серетської української педагогічної школи, яку закінчив в 1955 р. і був призначений учителем у негостинській школі. Дм. Куява викладав фізику і хімію, а з 1955 р. тільки математику. В 1955 р. йому зробили в Бакеу протез. Дмитро Куява був одним з найкращих викладачів математики і не раз його хвалили покійна професорка математики Серетської української педагогічної школи Валентина Яричевська, яка була і його викладачкою в школі. Як викладач математики в негостинській школі, Дмитро Куява підготував дуже багато дітей, які пізніше вчилися в Сереті, а потім закінчили математичний факультет в Ясах і викладають математику. Це Віктор Мілер в Бузеу, Феліція Скринник в Петрошань, а покійний Мірча Костинюк був викладачем у Пятра Нямц. В. Мілер і М. Костинюк – автори математичних збірників.

Дмитро Куява з молодих років співав як бас в мішаному негостинському хорі, керованому Ол. Петрашук, а також виконував різні театральні ролі в українських класичних п'єсах під керівництвом Дм. Аріча. Мав дуже гарне письмо, чудово малював і дружив з Михайлом Волощук (Ганьком). Вони і малювали разом декорації до

всіх п'єс, які були поставлені на негостинській сцені і не лише.

Культурна діяльність була на високому рівні. Існував мішаний хор, який налічував понад 100 осіб, керований мною. З цієї нагоди хочу підкреслити для тих, які прикидаються, що не знають, що я керував негостинським хором з 1958 р. до 15 жовтня 1967 р., коли перейшов на кафедру фізкультури до Серетського ліцею. Також в культурному домі під директорством Дмитра Куяви діяв мандоліновий оркестр, диригентом якого був я. На високому рівні ставилися на негостинській сцені (і не лише) українські класичні п'єси під керівництвом Дмитра Куяви, який стає режисером театрального гуртка після закінчення режисерських курсів при Ботошанському театрі. Вистави п'єс мають великий успіх, який завдячується як Дмитру Куяві, так і тому, що до театральних гуртків приходять талановита молодь, негостинські учні Серетської української педагогічної школи: Надя Білецька, Сільвія Ріщук, Николай Клим, Клаудіна Гуменюк, Микола Майданюк, Віоріка Кідеша, Домця Ріщук, Домця Григораш, Михайло Федюк та Михайло Волощук (Ганько). З такими молодими талантами Дмитро Куява ставить на сцені класичні українські п'єси «Не судилося» («Панське болото») М. П. Старицького, «Дай серцю волю, заведе в неволю» М. Кропивницького, «Сватання на Гончарівці» Г. Квітки-Основ'яненка, «Наталка Полтавка» І. Котляревського, «Доки сонце зійде – роса очі виїсть» М. Кропивницького, «Украдене щастя» І. Франка, «Безталанна» Карпенка-Карого, а також комедію «Над Лиманом» Е. Коротченського. Слід підкреслити ще раз, що всі декорації до цих п'єс малювали Дмитро Куява та його близький друг Михайло Волощук.

Той, про кого пишу, був здібний до всього; як було потрібно для п'єси на сцені пічки, він змайстрував пічку, як потрібно співати, він співав, як було потрібно ліпити вуса, він ліпив вуса.

Він часто разів допомагав підбирати пісні для хору. Одного разу покійний А. Іванчук, директор школи, дав мені збірник буковинських гуцульських пісень.

В тім пісеннику ми з Дмитром Куявою знайшли пісню «Як почую сопілочку». Слова були дуже гарні, а мені здавалося, що я не зможу цю пісню вивчити тому, що вона дуже складна по голосах, та Дмитро сказав мені: «Миколо, ану спробуй бас». Я поспробував голос баса, а він мені:

– Обов'язково ти вивчиш цю пісню. І я це зробив. Перші слова пісні звучали так:

*Як почую сопілочку,
Почую, почую,
Через тую сопілочку,
Дома не ночую.*

Коли виступив на Серетській сцені, то мусив її два рази співати.

Як директор культурного дому, Дмитро Куява після кожного спектаклю організував забаву, де всі збиралися, гуляли, співали і радилися, що

дальше маємо робити. Тому що репетиції тривали до пізньої години, Дмитро в перерві готував уроки математики на наступний день. Дивився я на нього і одного разу кажу йому: «Тунику, ми разом ходили до школи і разом вчилися математики, але не знаю хто і коли насипав в твою голову стільки цієї науки?»; а він мені відповів: «Миколо, а хто тобі в твою голову насипав тих дрібних музичних нот без хвостика і з хвостиком, якими ти так володієш?»

Останню класичну п'єсу, яку поставив Дмитро Куява на негостинській сцені в 1961 р., була «Безталанна». Хочу підкреслити, що з 1960-1962 рр. автор цих рядків був директором негостинського культурного дому. Після цієї вистави, в понеділок, мене викликали до районної партії і там мені сказали: «Ти що мерців приносиш на сцену?». Це тому, що «Безталанна» закінчується тим, що Гнат приносить на руках мертву Софію. З цієї нагоди нам заборонили ставити на сцені українські п'єси, а хор, який працював разом з театром, більш не смів мати в репертуарі українських пісень. Це цькування продовжувалося і в школі, щоб знищити українську мову. Для тих, хто не знає, а головне що не є родом з Негостини, тут на всю Сучавську область збереглася українська мова в школі завдяки Дмитру Куяві, Ємілії Сурмей, Любі Іванчук, Сільвії Майданюк, Миколі Майданюку, Євгенії Серединчук на чолі з директором А. Іванчуком, який пізніше потерпів за це. На «референдумі» родичі були нами підготовлені так, що відповідали: «Так, хочемо української мови в школі.»

Останні роки перед пенсією Дм. Куява працював з дітьми I-IV класів. Вийшов на пенсію в 1993 року, не досявши пенсійного віку і тому мав малу пенсію. В 2004 р. я викладав у негостинській школі уроки музики і фізкультуру і запитав Дмитра, чому він вийшов передчасно на пенсію, а він відповів, що через одного учителя, який його переслідував і писав доноси на нього до різних державних органів.

10 лютого 2005 р., коли йому був тільки 71 р., Дмитро Куява покинув назавжди своє рідне село, школу, культурний дім і своїх друзів, з якими працював на культурній ниві і в школі, але залишив негостинцям любов до краси і культури.

Дмитро Куява помер, і тільки старше покоління пам'ятає як він прекрасно зіграв роль Прокіпа в п'єсі «Сватання на Гончарівці», співаючи на початку першої дії пісню:

*Спить жінка, не чує,
Що мужик її мандрує.
Спи, жінко, спи!
Я тимчасом одягнуся
Та на вольну заберуся,
А ти, жінко, спи!
Хоч немає ні алтина,
Відвічатиме свитина.
А ти, жінко, спи!
Як заставлю я свитину,
То і вип'ю четвертину.
А ти, жінко, спи!
Як уволю я нап'юся,
Чорта й жінки не боюся, –
Нехай вона спить!*

Закінчуючи, хочу сказати, що Дмитро Куява – це один з найкращих негостинських синів, який любив рідне село, де учителював все своє життя, любив дітей і школу, а культурна діяльність для нього була друга сім'я.

Микола МАЙДАНЮК
Фото автора

«Магічне» слово - проект

Від кого Європейський Союз міг запозичити точності, скрупульозності, строгості, якщо не від Німеччини – держави, яка є фінансовим хребтом цієї континентальної структури, де все робиться на основі чітко обґрунтованих **проектів**? Це слово латинського походження, (**projectus** – кинутий вперед) означаючи сукупність документів, розрахунків, задумів, стало обов'язковою основою для дій всіх країн-членів, які будують об'єднану Європу.

Та якщо західним країнам не треба було звикати до порядку, дисципліни, демократії, економічної рентабельності, цілеспрямованої ініціативи, то для колишніх сателітів «великого Радянського Союзу», себто вчорашніх соціалістичних країн, вимоги і закони ЄС виявилися твердою шкаралупою горішка, яка дуже утруднює доступ до заманливої серцевини. Вони ж бо десятки років пишалися своїми ілюзорними п'ятирічками, навіть пісні склали про них. Пригадуєте, як, приміром, оспівувалося «нове село?»: «Ой червоне село/ Та й над річкою. /Воно разом росло/ З п'ятирічкою».

Словом, без проекту зараз не можна, як кажуть, і кроку ступити. Поняття у кожного на устах, ними рясніють газетні шпальти, воно донесхочу звучить з телекранів, воно є бронєю для політиків, які покривають ним свої невдачі чи заманливі обіцянки. Попри всі труднощі, проекти пробивають собі дорогу у всіх ділянках політичного, економічного і суспільного життя, бо інакше нікуди – для випадковості дороги перекриті.

І політичні партії, неурядові організації, включно національних меншин, у своїх статутах і на своїх форумах накреслюють

негайні, середньострокові і довгострокові проекти.

Нормально було б, щоб і Союз Українців Румунії не обійшла «контамінація» проектів, адже в Статуті сказано, що його ціллю є національно-культурне відродження української громади Румунії. А це цілий процес, в якому без проектів не обійтися.

Та якщо переглянути документи всіх з'їздів – від першого до останнього – констатуємо, що на найвищих форумах нашої організації, крім загальноабстрактних резолюцій, не було прийнято жодних програмних документів чи проектів. Були звіти голови, голів повітових філій (з успіхами і подеколи з самокритикою), звіти комісій. Ці звіти закінчувалися, як правило, формальними зобов'язаннями «працювати краще», але про те як оце робити – ні слова. Жоден виступаючий не представив проекту з конкретними цілями, строками, відповідальностями.

Та аби не «скривдити» усіх, скажу, що у нас є, все ж таки, плани. Це план культурних заходів (річний) Комісії з питань культури і план, також річний, підкомісії з питань книгодрукування і преси.

Не треба бути спеціалістом високого класу, аби поставити запитання: чому меншина, яка прагне надолужити все втрачене у своїй національно-духовній ідентичності, не робить це на основі проектів (планів) із чітко накресленими завданнями, особливо у галузі освіти, де втрачено жахливо багато за десятиріччя комуністичного режиму (скасування українських шкіл) і де за понад два десятиріччя свободи та демократії успіхи малопомітні. А ці проекти вимагають насамперед глибокого

аналізу нових соціальних реалій і тверезого оцінення можливостей відродити освіту рідною мовою. Можна погодитися з тим, що відродити цю освіту на рівні п'ятдесятих-шістдесятих років минулого сторіччя неможливо через ряд об'єктивних причин, але необхідно зробити все те, що в наших силах, аби шкільні покоління українців володіли рідною грамотою. Бо інакше звузиться до краю чисельність тих, що читатимуть українську літературу (наших авторів і авторів з України), нашу пресу, тих, що слухатимуть рідну пісню на наших численних фестивалях різного рівня, тих, що братимуть участь в олімпіадах з рідної мови.

Від заснування СУРу двадцять три роки тому були пропозиції скликати з'їзд нашого учительства, але дотепер це залишилося у стадії наміру. А хто, як не вчителі знають найкраще стан нашої освіти в її основі (початкових класах), кадрів, бібліотек, матеріального оснащення шкіл, викладання рідної мови у теперішніх умовах, в яких більшість шкіл у повітах компактного проживання українців румунські, де рідна мова викладається як предмет і відчувається навіть брак букварів?

Дотепер мені невідома хоч би одна ініціатива Комісії з питань освіти, яка би мала у своєму робочому плані певні цілі у цьому напрямку.

Не відчувається у нас і зацікавлення щодо ініціювання європейських проектів, тобто розроблення проектів, добре обґрунтованих, які б передбачали для їх здійснення залучення європейських фондів. Були і, мабуть, ще є місцеві ініціативи такого гатунку, та не на центральному рівні СУРу. Якщо не помиляюся, то минулими роками на основі такого проекту в Негостині зведено новий шкільний будинок, а тепер у Сереті у рамках транс-кордонного проекту з європейських фондів повністю модернізовано Дім культури.

Михайло МИХАЙЛЮК

Субота. Зранку день видався ясний та погожий. Зібралися тут українці з повіту Тульча. Треба уточнити, що приїхали вони на свято села Караорман. Їх запросила пані Габрієла Артїмов, голова сурівської організації Караорману, й Дмитро Черненко, голова Добруджанської філії. Всі ми подалися в ліс. А я вам розкажу, про ту чудову керницю, яка знаходиться серед великого й темного лісу. Коло тої керниці росте старезний дуб (старі розказують, що йому 700 р.). Розповідають, що верталися козаки з війни і заблукали. Сіли коло старого дуба, та не мали води. Вони дуже просили бога, щоб почув їх та допоміг. Треба додати, що тільки один остався живим й помаленько дійшов до села Караорман, де помогли йому добрі люди. Як прийшли до дуба, там совершилося чудо. Коло дуба вийшла вода, вона була холодна і смачна.

Свято в селі Караорман

Люди збудували на тім місці керницю. В 1989 р. знайшлися хороші українці: Павел Стана, Іван Фотеско, Ілля Фотеско і Марін Султан. Вони вичистили керницю й поставили під дубом круглий стіл й 12 лавочок, щоб усі люди, котрі проходять там, могли відпочити й напитися холодної водиці. Лісник Штефан Іванов (жаль, що

його нема вже на цім світі) обнови в 2008 р. цю керницю. На кожне свято коло старого дуба збираються старі і молоді й гарно співають українські пісні. Тепер ми зібрались коло старого дуба, який неначе привітав нас і запросив, щоб сідали навколо нього та віддихнули.

Почалась літургія. Священик Анджело Флоріан Думітреску й батюшка із села Крішан посвятили керницю. Треба сказати, що літургія була відслужена і українською мовою. Старі люди раділи, а молоді хлопці й дівчата дивувалися, бо вони ще не знали як правлять службу українською мовою.

Після літургії почалося свято.

Відкрив свято голова філії СУР Дмитро Черненко. Він підкреслив значення цієї події. Далі виступила жіноча група «Біла рожа» з Леті під керівництвом Флоріки Снігур. Дуже гарно прозвучали пісні «Під тим дубом» та «Хмелю» й «Ой у лісі при долині».

Програму продовжила вокальна група «Веселка» із села Караорман під керівництвом Габрієли Артїмов. Дуже гарно прозвучали народні українські пісні «Ой пішла я в ліс по дрова» й «Їхали козаки». Всі співали й всі радувались. Уже сонце низько, уже вечір близько, та лунають в лісі пісні українські: «Вітер віє, Сонце гріє, В полі при долині, Над водою гне додолу, Червону калину, На калині одиноке гніздечко гойдає, А де дівся соловейко, не питає, не знає» – як колись писав наш великий Тарас Шевченко. Щиро просимо вас, приїжджайте в наш чудовий ліс, до нашого старого дуба, щоб випити холодної водиці з нашої чудової керниці.

Валентина БАТАКЕ БУРКОВА

СВЯТО ЮРІЯ ПО-ГУЦУЛЬСЬКИ

Свято Юрія – це свято весни. Юрій, або Георгій, це землероб, по-давньому Орій, той, що оре землю. Це перше свято весни. Гуцули святкують Св. Юрія за старим стилем, тобто 6 травня. Можливо й тому, що в горах весна приходить пізніше.

Цього року свято Св. Юрія співпало з Великодніми святами.

В моєму рідному селі Вишавська Долина Св. Юрія – це багатозначне свято, це дні засіву, це дні, коли вівці йдуть на полонину і потрібно робити **МІРУ** – міряти удій молока від овець; це дні, коли випускають велику худобу на пашу «на царину», як кажуть у нас, де пасуться аж до Св. Дмитра.

В наших гуцулів найдорожче майно – це маржина (худоба). Щоб охоронити її від усякого лиха, вони затримали багато різних звичаїв і забобонів.

Коли випускають навесні вперше корови з хліва на траву, то кладуть під поріг жар і ладан святий.

Переходячи через жар і дим, худоба буде ціле літо здорова і не буде братися до неї ніяка нечиста сила! А якщо корова дійна, тобто з молоком, то обов'язково потрібно зав'язати роги червоною ниткою з китицями і маленький мішечок прив'язати, в якому міститься часник, сіль та вуглинка.

Це оберігає її від диких звірів, хвороб, а найголовніше від чародійниць, аби не відбирали молоко.

Напередодні свята Св. Юрія, вечером, парубки розпалюють багаття – палять лами і кричать, щоб відігнати злі духи, а найчастіше проти чародійниць.

– Ті, чародільниці, абисте не мали ніякої сили, лише по пустинях ходили! Аби вам чути з дійниці як із задниці!

Потім скачуть через вогонь, щоб цілий рік були здорові і спритні!

18 травня було проведено повітовий конкурс на краще декламування поезії з української літератури. І цього разу організатор конкурсу – СУР – показав свої здібності у проведенні такого роду змагання під проводом Мирослава Петрецького, голови Марамороської філії. Гаслом конкурсу були слова Великого Кобзаря, Пророка України Тараса Шевченка, який, як пише Василь Симоненко, завжди з нами: «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття, / І голос твій нам душі окриля. / Встає в усій красі, забувши лихоліття, / Твоя, Тарасе, звільнена земля!». Понад 152 роки тому перестало битися серце великого Пророка землі Української, який щиро й з повним правом заповідав нам любити рідну Україну, шанувати і берегти свою Берегиню – українську мову. Він говорив: «І чужому научайтесь / Й свого не цурайтесь, / Бо хто матір забуває, / Того Бог карає...». Застерігав і

В день Св. Юрія, після Богослужіння, збираються йти «в'язати» Юріїв. Звичай такий, що перші мають бути старші люди. Щоб зберегти цей звичай, ми пішли до найстаршого Юрія з села – до вуйка Савчука, який сповнив 92 роки. Це останній ветеран війни з нашого села. Для нього це була несподіванка, бо в останні роки не дуже заходили до нього.

Мені було дуже приємно слухати вуйка Савчука, я був здивований як він добре пам'ятає у свої роки. Він пам'ятає імена своїх приятелів, з якими був на фронті, їхні імена, із котрого села були, хто був ранений і де, котрі загинули в боях і де.

Сумно йому, що одні з його друзів померли перед його очима.

Тяжко переніс роки війни, був в полоні, близько рік працював в Києві, а потім біля Москви, звідки мали їх вислати на Далекий Схід або до Сибіру.

Щоб уникнути заслання на Схід і тяжкої праці, записався добровольцем до Чеської Легії, яка формувалась тоді під проводом Лудвіка Свободи в складі 4-го Українського Фронту, з яким

«МОВО РІДНА, СЛОВО РІДНЕ...»

застерігає й українців, які живуть поза межами України, в тому числі і нас, українців Румунії. Для всіх, хто навчається, Тарас Шевченко має бути потужним джерелом натхнення. Бо він не тільки символ української культури, української національної свідомості й державності. Він також став символом постійного вселюдського пошуку свободи, гідності та порядності. Згідно з протоколом, підписаним між Міністерством освіти та СУРом, кожного року в селі Вишня Рівна на Мараморощині проходить конкурс декламування української поезії. В переповненому залі будинку культури знаходились переможці місцевого етапу з Полян, Кривого, Рускови, Бистрого, Красного, Вишавської Долини, Вишньої Рівни, Коштіля, Луга над Тисою, Кричунова, Реміт та з українського ліцею ім.Тараса Шевченка в місті Сиготі, яким керує новий, молодий та амбітний директор – Касян Піцура.

Урочисте відкриття конкурсу відбулося в залі будинку культури. З вітальною промовою до конкурентів звернувся Мирослав Петрецький, інспектор повітового інспекторату освіти Симона Малярчук, інспектор-радник при Міністерстві освіти Ельвіра Кодря, директор Вишньорівнянської школи Лоредана Лушкан та інші відповідальні особи.

Учасники конкурсу виявили гарний рівень

Вуйко Юрій Савчук

перейшов Європу від Москви до Німеччини. Брав участь в тяжких боях на території Чехословаччини, а головне за визволення Праги.

Щоб підтвердити сказане, вуйко Юра витяг з скрині три медалі, які отримав за хоробрість на фронті.

Мені стало дивно і прикро, що вуйкові Юрі за його страждання і муки, за чотири з половиною роки на війні, держава виділяє по 100 леїв на місяць, а сотні «славних героїв революції», які бачили революцію по телебаченню, мають грошову допомогу більшу і багато пільг.

Жаль, що вуйко Юра не міг прийти, щоб разом святкувати, бо скаржився, що вже ноги йому не служать, і вірю йому, бо пройшов всю Європу більше пішки.

На прощання зробив з нами знімку; три «молоді козаки», яким разом нам 230 років.

Вечером відсвяткували разом більше Юріїв, де були скрипка, дрімба і сопілка, сир, яйця, шинка бужена, і чиста, як сльоза, наша славна марамороська горілка.

Коломийки дзвеніли, бо, як сказав один старий гуцул: «як ми не будемо коломийки співати, то більше зозулі не будуть літом кувати».

Хай всіх вас радує весна!

Юрій ПЕРЕЖУК

Фото автора

декламаторських здібностей, належне володіння мовою, читання тексту з першого погляду, дикцію. Після оголошення переможців і отримання нагород всі учасники зустрілись за спільним столом.

Павло РОМАНЮК

Фото автора

За одинадцятитомним «Словником української мови»: Симулянт – людина яка симулює; удавальник. Симулювати (перех.) – удаючи, обманюючи, створювати хибне уявлення про свій фізичний стан, свої почуття.

Слава богу, мій фізичний стан був задовільний, почуття бадьорі, їх не потрібно було симулювати, бо їхав я до Києва, вважаючи, що кожний закордонний українець хоч раз у житті повинен побувати в столиці своєї етнічної батьківщини, як кожен мусульманин вважає своїм священним обов'язком побувати у Мецці.

Та симулював я незнання української мови і тому завбачливо прихопив з собою «**Румунсько-український розмовник**» Міхаели та Івана Гербілів (редактор Іван Робчук), який появився у Клузі 2012 року на кошти Союзу українців Румунії. Зі мною у купе їхало кілька українців, та я до того «закутався» у шкуру «симулянта», що тільки розводив руками на їх запитання, або так довго «порпався» у розмовнику, що вони до кінця залишили мене в спокої. Навіть не ошелешив я моїх попутників химерним виразом, який надіслав на 74 сторінці: «**Я не розумію вашу мову, але трохи розмовляю**», як не повірив і тому, що «**своєю структурою посібник дає румунам можливість підтримувати діалог з тими, що розмовляють українською мовою**», як пише на задній обкладинці розмовника. Радше повірив останній частині уточнення на тій же обкладинці про те, що «**Посібник є цінним дидактичним матеріалом у викладанні і засвоєнні української мови румунами**».

Мабуть, з цією амбітною ціллю автори у першій частині розмовника десятки сторінок відводять фонетиці і граматиці української мови, чого не зустрінеш в інших румунсько-українських розмовниках, наприклад, Івана Кушнірика чи К. Г. Дуки.

Однак боюсь, що румунам, які бажають вивчати українську мову, непосильний буде академічний виклад української граматики.

Та я добровільний симулянт, мені ці, м'яко кажучи, «премудрості» не можуть зіпсувати настрою. Хай скажуться на авторів ті, для кого розмовник є «цінним дидактичним матеріалом» академічного рівня.

У мене інші клопоти: я ж бо «не розумію вашу (себто їхню) мову», та чи зумію «трохи говорити» нею, як запевняє мене посібник? Бо розмовником користуватися труднувато, за своїм форматом він надто великий, не вміщається ні в кишені куртки, ані піджака, його треба носити у рюкзаку, портфелі або чемодані, а гортаючи, треба обов'язково десь присісти та ще й окуляри почепити на ніс. За всіма правилами він мав би бути кишеньковим, надрукований жирним шрифтом, словом, зручним у користуванні, подаючи найпростіші запитання, наприклад, як добратися до готелю, музею, вирази, якими можна замовити обід чи привітатися, де можна обміняти гроші, чи купити сувенір тощо. Навряд чи у чужій країні я наважуся комусь пригрозити /«Ти про це пошкодуєш!»/, «забирайся геть!»/, чи заведу розмову про знаки зодіаку, віросповідання,

У КИЄВІ Я БУВ «СИМУЛЯНТОМ»

континенти. Не скажу, що такі речі не корисні «учням і студентам, які, хоч рідною мовою мають українську, не вивчали її систематично у школі» (як рекомендують автори у Вступі).

Та маючи амбіцію, щоб розмовник був і своєрідним підручником з української мови, автори водночас перевантажують його, утруднюючи користування цим посібником. Нелегко туристові, незнавцеві української мови, перелистовувати десятки сторінок, аби знайти потрібні запитання/відповіді.

Отже я, навмисний «симулянт», вже у Києві. Після цілодобової подорожі добряче зголоднів. Біля вокзалу бачу ресторан. Заходжу, сідаю за столик, відкриваю розмовник на 151 (!) сторінці і замовляю борщ і другу м'ясну страву з **гарнітуром**. А дотепний офіціант, не моргнувши оком, на це: «**Вам який – кухонний, спальний, для вітальні? Гарнітур можна купити у**

меблевому магазині, тільки без м'яса.»

Автори розмовника переплутали **гарнір** з **гарнітуром** (за рум. garnitură) А таких прикрих помилок у розмовнику багатенько. Приміром, **перон** чомусь стає **платформою** (пригадаймо: «Зима, зима а на пероні люди» – Володимир Сосюра – «Червона зима».

Невтямки мені, коли перестаю бути «симулянтном», чому поздоровлення з іменинами (порум.) по-українськи переходить у поздоровлення з святом (65); замість **приємно** провести час – **добре** провести (66); din nefericire – **на нещастя**, а не **на жаль**, як того вимагає контекст; funcționar – застаріле **чиновник**, а не **службовець** (80); «**ви будете платити штраф**» замість «**заплатите штраф**»; **пільги** (на квиток) замість **знижки**; один **дорослий** (!) і два **дитячих** (!) **квитки** (105) «**станція технічного (русизм) обслуговування**» замість **технічного**; «**ви могли б оглянути моє авто?**» – буквальний переклад з румунського, коли йдеться про несправність машини; рум. nu vă sprijiniți de ușă – автори перекладають «**не стійте біля дверей**» (метро); поштові картки у розмовнику стають **бандеролями**, а поштові посилки – **поштовими переказами** (переказувати можна тільки гроші – зам. н. (130); запитання про те, коли можна поселитись у готелі подається виразом «**коли можемо в'їхати**» (145), а **умебльована кімната** – це **кімната з меблями** (144); **сосиска** замість **сосиска** (152); **тістечко** – **пірожке** (русизм) «tîrg de vechituri» перекладається як **блошиний ринок** (!?) – там продаються блохи?; (57); сало не **свинське**, а **свиняче** (63); папір – не **бумага** (рос.), а записник, блокнот не може бути **записною книжкою** (180); Уперше дізнаюся, що пелюшки – це **підгузники** (172). У книгарнях є **райони**, а не **галузі** (170); «**на цей фестиваль беруть участь**» замість «**у цьому фести-валі.**»

Такі похибки та десятки інших не роблять честі авторам та редакторів, філологам за фахом з вченими званнями.

Я вагався – писати чи не писати про «Румунсько-український розмовник», друге видання якого появилось коштами СУРу (чималенькими!) минулого року – «доповнене і переглянуте». Першого його видання не маю, а було б цікаво перевірити, що саме доповнили автори і що саме переглянули, себто покращили.

В редакціях наших публікацій було чимало розмов про якість розмовника, розмов не дуже схвальних як щодо його структури, якості та (не)зручності в користуванні. Поступали і критичні сигнали з провінції від потенційних користувачів посібником.

Пишучи про посібник, я сподіваюся на відгук і з боку його авторів та редактора, які мають право захистити своє «дітище», а також пояснити зазначені похибки та чимало інших, адже розмовник потрапив і до рук компетентних у цій справі людей, включно і в Україні...

Михайло МИХАЙЛЮК

Спростування

Голові СУРу Степану БУЧУТІ

Звертаюсь до Вас з поясненням щодо різних чуток, які пов'язані з так званою моєю належністю до Союзу Підкарпатських Русинів з Румунії.

Щоби розвіяти такі чулки, заявляю: я не є членом СПРР, ані будь-якої партії чи політичної організації.

Підкреслюю той факт, що мене цікавить історія та лінгвістична структура виняткового діалекту мого села, тому досліджую історію та антропологію Вишньої Рівни, готуючи збірку «Золотий рунянський вінок».

Крім моїх публікацій у газетах і журналах та книжкових виданнях СУРу, я прошу залучити мене і до різних культурно-освітніх акцій, які проводяться в рамках Союзу.

Павло РОМАНЮК

ПИСАНКА – УКРАЇНСЬКИЙ ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ОБЕРІГ

*«У світі існують лише любов, поки
люди пишуть писанки»
(Народна мудрість)*

Пракорені українського світу безсумнівно сягають часів і простору Трипільської культури. Міфо-релігійною серцевиною цієї прадавньої культури був триєдиний принцип істинного думання, істинного слова та праведного діяння, принцип названий ще Орійським шляхом самоздійснення людини, тобто гармонійне єднання невмирущої і тлінної сфер людини, душі і тіла, космічної та земної сил.

І тоді, безумовно, виникає таке риторичне запитання: яким виглядав би світ, якби істинне

перебувають вічні душі предків, і вони приходять, чи відходять до/від нас у формі птахів, голівно лелеків – священних птахів.

Знавці твердять, що спершу писанки виробляли наші пращури із лелечих яєць, а значно пізніше із гусячих та курячих. І по сьогодні затримались вірування, що лелеки приносять новонародженця на заклик родини, котра ритуалом чокання писанок у Великодній день створює такий магічний хід вічного життя роду-народу.

Здатність яйця творити нове життя на основі теплоти стала причиною найдавніших подібних ритуалів, і знаходимо їх у майже всіх народів, що створили певну культуру у світовій цивілізації.

Для українців писанка – це Яйце-Райце щасливого життя, це символ віри, любові, поваги, добра, надії, це оберіг роду, це кодекс філософії життя та культуротворчої здатності нації.

Коли обізнана людина говорить про писанку, то бере до уваги історичність писанки, її символіку та ритуали, пов'язані з писанкарством і рідною вірою. В українських віруваннях писанку вважають першозародком Світу. Перша дощечка «Велесової книги» подає таке зображення: «Се бо Дажбог сотворив нам яйце, яке є світ-зоря, що нам сяє. І в тій безодні повісив Дажбог нашу Землю, аби тая удержана була. Так це душі Пращурів суть і ті світять нам зорями од Іру (Раю)».

Відколи почали писати писанки наші пращури, не уточнили ще народознавці, історики, археологи. С. Килимник, наприклад, твердить, що писанки існували вже за часів антів у III-VIII ст. н.е. і були символом Сонячного культу.

Робили писанки в давніх часах ще із глини, тобто керамічні, і знайдено їх на території України коло 70 штук, що знаходяться в колекції Національного музею і сягають дев'ятого

століття. Писемні документи говорять, що в часи Київської Русі X-XIII ст. інтенсивно розвинулась майоліка – вироблення керамічних писанок – як для внутрішніх потреб, так і для експорту.

Прийняття та поширення християнства припинило і навіть нищило такі «язичницькі» звичаї, але у народі вони проіснували до сьогодні. Найяскравішим доказом, що писанка є символом українського світу, його бачення про Всесвіт, є спорідненість знаків-символів, існуючих на писанках, незалежно якого періоду, із знаками-символами на керамічних ритуальних, і не тільки, виробках, знайдених в археологічних розкопках Трипільських поселень. А те, що просто вражає, є факт, що переважна більшість знаків-символів не змінилась, вони вживаються і сьогодні, хоча в часі появились і деякі нюанси, що стосуються тонкості розписування, різнобарвності, форм оздоблення. На українських писанках фахівці налічили понад сто знаків-символів.

Журнал «Український світ» за 1992 р. (номери 1,2) подає дев'ять основних символів-модулів, що вважаються архетипами української культури від прадавніх часів до сучасності, символи-модулі, що збереглися на ритуальних посудах, писанках, вишивках, різьбярських виробках тощо.

Це є: Довіра, Дієпис, Слово, Родина, Лад, Господа, Інтеграл, Мальва і Пульс. Ці знаки-символи-модулі складають концепцію нашого народу про «народження» Всесвіту та про шлях безвічного життя. Це бачення можна виразити і так: на основі довіри, через поєднання чоловічого та жіночого первоначал (символ: двоє риб) появляются першооснови Всесвіту, дієписні елементи світло та вода (символи: вогняний хрест та хвиляста оболонка), яка пригнічує світло і з цього випробування появляется слово, плід просвітленої душі, яке творить родину, лад, господа та інтеграл – символ нескінченості процесу світотворення, а в постійній гармонії з природою (знак: мальва) забезпечується етносу вічний пульс власної життєтворчої енергії (знак: безконечник).

Ці основні знаки-символи пояснювали і пояснюють подальші цінності, на котрих будували наші пращури і будують нинішні українці свою культуру, шлях якої наслідують в самореалізації етносу.

Такі цінності, закодовані у вищезгаданих архетипах-символах, можна пояснити у наступних парадигмах:

1. Віра в Божу Мудрість і Силу: – символ – Сонце, а знаки: хрест, сваста або ламаний хрест, коло, восьмираменна зірка, птах, триніг;
2. Викликання родючості: знаки: ромби, квадрати, трикутники, шестикутні зірки (два трикутники навхрест), гребінці, грабельки;
3. Забезпечення вічного життя: знаки: гілкосонки, безконечник або кривулька, або

думання, істинне слово та праведне діяння залишилися б були провідним принципом самоздійснення людського світу?

Наші пращури вважали, що таке самоздійснення людини є можливим тільки славленням Сонця та одухотворенням земних і космічних реалій та явищ. Таке світобачення появляется в часи переходу людства до енерговідтворюючого способу життя, тобто переходу до скотарства і хліборобства, коли людина включається вповні в процес акумуляції космічно-сонячної енергії. Праця людини, отримання плодів-врожайв узгоджуються із космічно-сонячними ритмами, а це означає і гармонійне чергування робочих днів та днів святкування-обожнення тих сил, що сприяють добробуту та щасливому життю.

Насамперед, це все залежало від сонця, його теплоти, і тому, мабуть, одвіку у всіх землях трипільського простору рік починався із дня перемоги Сонця над холодом, світла над тьмою, а саме з весняного рівнодення. День ставав більшим за ніч, і святкували з великою радістю цей Велик-день!

Українська міфорелігійна традиція каже, що у Вирії-Раї – життєтворчому просторі Ора-Бога Сонця – з вогненного Яйця-Райця зародився Світ. Божеством цього Світу є Лад-Прабатько-Першотворець. В цьому Світі Ладу, під золотою вербою, що виникла з Космічних вод, народилася Лада-Праматір-Родиця всього земного, берегиня українського світу. У Вирії-Раї

ПИСАНКА – УКРАЇНСЬКИЙ ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ОБЕРІГ

циганська вулиця, інтеграль, зигзаги, хвилясті візерунки;

4. Єдність трьох світів – Яви, Нави і Прави: символ – Світове Дерево, а знаки: дерево, вазон, драбина, міст, дорога;

5. Життєва людська сила: знаки: змії, спіраль, завиток, кінь, олень;

6. Пошана праці під Божим заступництвом: знаки: Божа ручка, рукавичка, пальці, качині лапки;

7. Пошана людської душі: знаки: птах, зародок яйця;

8. Викликання любові, доброти, примирення: знаки: серце, квіти, виноградна лоза;

9. Сила жертвування: знаки: ягнятко (Ісус на хресті розп'яття).

Не меншої ролі відіграє і символіка кольорів. Зауважимо, що вживали наші пращури тільки барви, виготовлені із рослинного світу: листя, коріння, кори, цвіту тощо.

Найдавнішим і найвживанішим є червоний колір, що символізує любов, добро, щастя, радість. Жовтий – означає Сонце і символізує теплоту, врожайність. Блакитний – означає небесний простір, чисте повітря, здоров'я. Коричневий – означає землю і символізує родючість. Чорний – означає весняну оранину, але і тайну життя, продовження буття після смерті.

Не меншого значення має те, що українці вшановують найбільше яйце як символ життя; в українців знаходимо найбільше назв, властивих цьому ритуальному атрибуту: крашанка, галунка, крапанка, дряпанка, писанка, мальованка і, можливо, ще інші.

Слід запам'ятати, що тільки крашанки та галунки виготовляють з варених яєць і споживають їх, а писанки, що мають певні знаки-символи, вважаються магічними оберегами і використовують їх в ритуалах примирення, зізнання в любові, викликання родючості, продовження роду, отримання тілесної краси, запобігання від лиха (грому, пожежі, хвороби, переляку), а такі писанки є порожніми всередині і зберігаються тривалий час.

Знаком шанування писанки українцями є і те, що єдиний музей писанки і у формі писанки знаходиться в м. Коломиї в Україні, що найбільший пам'ятник писанці поставлений українцями Канади за проектом художника Павла Цимбалюка в м. Веґревілі, провінція Альберта.

Починаючи з вісімнадцятого століття, християнська церква вводить писанку в обрядовість Пасхальних Свят, знаки-символи збагачуються та переплітаються з дохристиянськими. Головним символом цих свят є Воскресіння Ісуса Христа – Сина Божого, що закликає віруючих продовжувати славити відродження-воскресіння як природи, так і людського духу, душі та віри в Бога, любов до ближнього, мир, надію, достаток, щастя, здоров'я.

* * *

Все це нам знову довелося побачити та глибоко відчувати на чудовому святі «Пасхальних традицій українських гуцулів Буковини», що відбулося 27 квітня в гуцульському селі Палтінку Сучавського повіту. Подія була конкретним результатом розгортання розумно задуманих можливостей використання пасхальних традицій для виявлення мистецьких здібностей українців

гуцулів Буковини та частково Мараморощини, для виявлення їхнього споконвічного гармонійного ставлення до Бога, до природи, до свого ближнього, для виявлення їхньої гостеприємності і магічної сили творити добро, радість, веселий настрій. Такий проект зумів створити викладач **Ілля Савчук**, голова місцевої організації СУРу, разом із місцевими педагогами, місцевою адміністрацією, односельчанами. З притаманною скромністю він щиро привітав таке багаточисельне зібрання: «Ви берете сьогодні участь у презентації наших гуцульських пасхальних звичаїв, перейнятих і затриманих від наших дідів-прадідів, звичаї котрих дотримуємося з найглибшою святістю. Від душі вітаю вас з наближеними Пасхальними святами і бажаю вам, вашим родинам міцного здоров'я, світла та миру в душі!»

Збагатили святковий настрій своїми словами вельмиповажні гості:

Іван Боднар – голова Сучавської філії СУРу: «Я щиро вітаю гостей із України, з Мараморощини, з Сату Марє та Банату і не в останню чергу місцевих господарів цього мальовничого села. Вагомість сьогоднішнього свята є подвійною: по-перше, полягає в особливій приготівці свят газдами, а, по-друге в тому, що відгукнулись на запрошення стільки добрих гостей.

Я бажаю всім вам щасливих Пасхальних свят, хай Боже світло осяває вас!»

Іван Марочко – депутат української меншини в Парламенті Румунії:

«Добрий день, дорогі українці! Пане Генеральний Консул України в Румунії, пане мер громади Палтінку, вельмишановні делегати із України та Румунії, дозвольте мені щиро признатись в тому, що для мене це особлива честь привітати вас тут, на землі моєї рідної Буковини, у почесті депутата української меншини в Парламенті Румунії, з нагоди такої важливої події, що передусім Пасхальним святам, а саме писанкарство та Пасхальні звичаї. Хочу сказати, що традиція писанкарства тут, в селах гуцульської Буковини та в інших місцевостях Румунії, знаменує нашу глибинну культуру і ми повинні її пізнавати, затримати і продовжувати з покоління в покоління. Ми вповні переконались сьогодні, що ви це робите бездоганно, з яскравим талантом, з любов'ю і сильною вірою. Конкретним доказом є ваш музей народного мистецтва і оцей захід...»

Тому що наближаються Пасхальні свята, я бажаю вам здоров'я, щастя і сповнення надій та запевняю всіх українців, що будемо завжди

разом в законній боротьбі за виявлення нашої національної ідентичності!»

Василь Боєчко – Генеральний Консул України в м. Сучаві: «Шановна президіє, шановні гості з України і Румунії, шановні г'азди громади Палтінку, прийміть мої щирі вітання з нагоди сьогоднішнього свята і наближених Великодніх свят. Народність, яка шанує батьківські та прабатьківські традиції і звичаї, шанує, по суті, рідну культуру і заслуговує завжди особливої пошани. Наслідувати цінності рідної культури означає жити в єдності, у взаємоповазі, в любові до ближнього, означає бути добрим християнином. Я бачу тут дуже багато молоді, залученої до мистецтва писанкарства, а це забезпечує продовження таких прекрасних традицій як українських, так і румунських. Нехай Вам Бог допомагає!»

Мирослав Петрецький – голова Марамороської філії СУРу: «Вельмишановний пане Генеральний Консул України в Румунії, вельмишановні гості та господарі місцевості Палтінку, мені особливо приємно бути тут, разом із вами. Я

вже втретє у вашому селі і, окрім прекрасної природи, окрім огідних г'аздів села, я просто зачарований вашим жіночим вокальним гуртком «Палтинянка», що не раз виступав на сурівських заходах і не тільки. На Фестивалі колядок в Мараморощині я обіцяв, що такий колектив обов'язково братиме участь у Фестивалі всеукраїнської старовинної пісні і я буду добиватись цього. Хочу передати вітання вашому святу та поздоровлення всім вам з нагоди Пасхальних свят, що наближаються, від голови СУРу пана Степана Бучути, щастя і блага вам і вашим родинам, всім українцям світу!»

Після вітальних слів гостей з України, Сату Марє, Банату та Бухареста наші г'азди запрошують відвідати писанкарські майстерні, де майстрині давали пояснення стосовно подібностей та відмінностей в застосуванні знаків-символів, кольорів або технології оздоблення. Улаштування писанкарських майстерень із приблизно всіх гуцульських сіл Буковини створило казкове зображення мистецької геніальності народу, де важко було відрізнити кольори писанок від кольорів народних костюмів, де все здавалось осяяне добротою, любов'ю, щирістю, вірою та щастям.

Євсебій ФРАСИНЮК

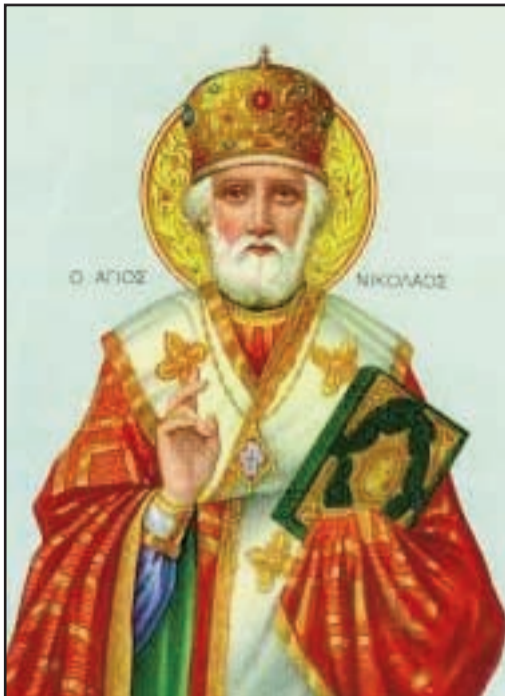
Фото автора

МИКОЛА – ЧУДОТВОРЕЦЬ

9/22 ТРАВНЯ

Поміж празниками в честь Святих, що їх пам'ять відзначаємо в церковному році, особливу увагу заслуговує празник Св. Миколая.

По смерті Бог прославив його даром творення чудес і за те дістав назву великого чудотворця. Його славні чудеса були якраз головною причиною його швидкого й широкого культу. Хоч від його смерті минуло понад півтори тисячі літ, він через свою добродійну любов і щире милосердя живе в серцях мільйонів людей. Таємниця його великого й постійного культу між усіма християнськими народами полягає в тому, що він для всіх

став символом жертвенної любові до ближнього та милосердя. Ще за життя назвали його батьком сиріт, вдів і бідних.

Дуже важливим чинником у поширенні культу Св. Миколая було перенесення мощів Св. Миколая прикінці XI-го віку з Мир Лікійських до міста Барі в південній Італії.

В другій половині XI-ого століття магометани зайняли Малу Азію, а при тому й місцевість, де спочивали мощі Св. Миколая. Італійські купці з Барі вважали Св. Миколая за великого святого й опікуна мореплавців. Ведучи торгівлю з Малою Азією, вони рішили вкрасти мощі св. Миколая і перевезти їх до Італії. Викрадені мощі св. Миколая прибули до Барі 9/22 травня 1087 року. Коло мощів відразу почали діятися великі чуда, тому папа Урбан II в 1089 р. установив свято перенесення мощів Св. Миколая на день 9/22 травня. Три роки пізніше побудовано там величаву церкву і в ній заложено його мощі.

Потім, як мощі Св. Миколая були перенесені до Барі, і на Русі-Україні був установлений празник перенесення мощів на день 9/22 травня.

В народі Микола Чудотворець – популярний святий. Колись в цей день господарі виводили коней в поле на першу пашу. Перед виводом коней в поле священник служив молебню та кропив коней свяченою водою. В поле їздили верхи, - “щоб нечиста сила не мучила”.

Ось кілька прислів'їв, пов'язаних з першим виводом коней на пашу в день Святого Миколая :

- * Прийшов Миколай – коней випасай.
- * Юрій з теплом, а Микола з кормом.
- * Святий Юрій пасе корів, а Микола коней.

Із цього дня починали стригти овець.

В образі Святого Миколи Чудотворця відмічається особливий зв'язок святого з водними стихіями. За народним віруванням святий Микола Чудотворець є покровителем мореплавців. Колись наші предки, козаки, коли вибиралися в далеку дорогу, в переддень відплиття збиралися в церкві. Тут священник відправляв службу Богородиці і Угодникові Миколаєві, котрого козаки вважали за покровителя мореплавців. Після цього сідали в байдаки і з сумними піснями відпливали.

У віруючих моряків є два Миколи: морський і мокрий. Морський Микола управляє кораблями, а мокрий – водами. Обидва Миколи завжди є присутніми серед моряків, але вони невидимі, їх бачити не можна. Козаки старалися оздобити образ Чудотворця, дотримуватися свят Святого Миколая, а то й побудувати на його честь церкву. Таку церкву збудували українці в придунайській слободі Махмудія. Церква в Махмудії має храм Миколи Чудотворця, святкується храм 9/22 травня. Під час бурі на морі моряки моляться святому Миколаєві, щоб він врятував їх від нещастя. Коли наступала загроза, моряки виносили образ Миколи Чудотворця на палубу й молили його про спасіння.

ВЕСНЯНИЙ МИКОЛА

В річному календарі є кілька однойменних празників, пов'язаних з тим же святим. Це стосується й Миколи Чудотворця. Одне з прислів'їв з цього приводу мовить: «В кожному році два Миколи; на першого (весняного-22.V) Миколи не буває холодно ніколи, а на другого (зимового – 19.XII) не буває тепла ніколи».

У народі існує багато оповідок про різні вчинки Чудотворця. Весняне свято приурочене дню перенесення мощів Чудотворця з Лікії до італійського міста Бар. З цієї нагоди папа Урбан II в XI сторіччі запровадив іменну відзнаку. Дуже святкують весняного Миколи в Україні.

Чому? Тому що Микола Чудотворець був покровителем мореплавців. Козаки перед походом справляли молитву, щоб він їх «оберегав на воді». Чорноморські моряки вірили, що їх супроводжують «двоє невидимих Миколаїв – морський, що управляє кораблями, й мокрий володар водних виднокраїв». В Україні митрополит Єфрем в XI сторіччя ввів до церковного календаря це свято, яке припадає на 22 травня.

Микола є опікуном коней і святом конюхів. З цієї нагоди господарі виводили тварин на сільські майдани, а піп справляв спеціальну відправу.

Найбільше відзначають весняного Миколая гуцули. Дотепер зберігся давній обряд «полонинський хід», себто перегін тварин на високогір'я. До нього готуються як до великого свята. Зранку в святковому одязі люди вигонять корів на сільську леваду, а опісля овець. Попереду отари йде «депутат» – голова пастухів і два його помічників з трембітами. За ними вирушає стадо. Чоловіки супроводжують отару до гірських пасовиськ. В минулому на полонині старший чабан розпалював «живий вогонь» за допомогою кресала, і він має горіти до кінця пастушого сезону. Такий звичай був і в наших марамороських селах, включно у моєму рідному селі Луг над Тисою.

Про весняного Микола існує багато прислів'їв:

- * Держи сіно до Миколи – не побоїшся зими ніколи.
- * До Миколи не буде літа ніколи.
- * Юрій з теплом, а Микола з кормом.
- * До весняного Миколи не можна купатися ніколи.
- * На Миколи, або ніколи.
- * Із Миколи та й ніколи.

Хоч і казали, що з Миколиного дня – «тепло на землю спустилося», проте батьки забороняли дітям купатися – «бо з чоловіка верба виростає», тобто можна простудилися й померти і на могилі з'явиться вербовий хрест.

Микола КОРНИЩАН

ЛЕГЕНДА

Кажуть, що колись жили собі два праведники: Касіян і Микола. Почув про їх добродійні справи Господь і покликав їх до себе на розмову.

Одягнулися Касіян і Микола в білосніжну одягу і пішли до Бога. Коли проходили біля поля, то побачили як старенька жінка орала землю і не могла плуг із землі витягнути.

– Давай поможемо їй, - звернувся Микола до Касіяна.

– Ой, що ти ! Ми ж свій одяг помараємо і які перед Господом станемо?

– Нічого, - відповів Микола. – Господь пробачить нам брудний одяг за доброту нашу.

І взявся сам допомагати старенькій жінці. Коли повернувся, то Касіян тільки головою похитав, побачивши його вимашений одяг.

Нарешті прийшли вони до Господа. Подивився на них Бог і сказав :

– Обидва ви мені дорогі і милі за ваші добрі діла. Віднині ви будете Святими і вас будуть прославляти люди. Дякую тобі, Касіяне, що ти зберіг свою одягу чистою і вшанував мене своєю акуратністю. Будуть святкувати люди в твою честь раз у чотири роки. А тобі, Миколо, дякую за те, що ти зберіг чистоту свого серця і любов до ближнього. За це будуть святкувати люди у твою честь два рази на рік.

І зрозумів тоді Касіян, що чисті помисли і добрі справи для ближнього миліші для Господа, ніж чисті руки і чиста одяга.

Віргілій РІЦЬКО

КВІТИ В ПІСЕННИЙ ВІНОК КУЗЬМИ СМАЛЯ:

«ОЙ БУЛИ МИ НА ВЕСІЛЛІ»

З квітня сповнився рік від смерті заслуженого працівника культури України Кузьми Антоновича Смаля, подвижника української пісенності, який належить до когорти найбільших ентузіастів золотої скарбниці нашого фольклору, видатних письменників, фольклористів та композиторів як Михайло Максимович, Іван Франко, Філарет Колесса та ін., що збирали пісенні перлини в гущі народу, записували від кобзарів та різних носіїв пісні, вкладаючи їх в пісенники-скарбники, в репертуари народних хорів, або в уста співців народної сцени для національного росту української духовності. Народна пісня засіває і виховує любов до рідного краю та народу, до рідної мови та рідної культури, відкриває людині таїнства духовної краси прадідівських звичаїв і традицій та, зокрема, віри в Богу благодать.

Кузьма Смаль був професійним музикантом в ансамблі пісні і танцю Балтійського флоту, але й працював в народному і джазовому оркестрі, в екстрадному та камерному оркестрах, вчив молодь, як педагог, гри на контрабасі та гітарі. Як письменник, композитор і музикант складав пісні – слова та музику – і виконував на скрипці (був випускником музичної школи по класу скрипки) та гітарі, тільки, на жаль, мало з них побачили світ друку разом, розсіяні у пісенниках, журналах та газетах.

Кузьма Смаль був членом Української Асоціації Письменників Західного регіону, великим знавцем українського пісенного фольклору, збирачем, упорядником та нотографом, аналістом музикознавцем, який писав не тільки передмови до своїх пісенників, але й багато статей про незрівнянну красу української пісні, словесну та музичну, про унікальний талант її носіїв і невичерпність пісенної скарбниці українців.

Свідчать про це понад три десятки пісенників, упорядкованих під час нелегкого життя невтомного мандрівника по Україні та Румунії, щоб збирати й збирати пісню свого народу, яка сьогодні чим день втрачає справжніх носіїв, а пісенники – берегині святинь – продовжуватимуть жити та постійно напувати наступні покоління.

Є ще багато пісень, зібраних видатним фольклористом та етномузикологом в Україні та Румунії, не друкваних, а їхнє видання досягне сорока, а то й більше пісенників. Так, посмертно видано «Добрий вечір, сусідонько» (Чернівці, 2012), «Ой були ми на весіллі», (Львів, 2012) і слідує інші пісні Вишниччини, що їх надрукує добрий друг Дмитро Никифор, голова «Просвіти», та пісні Добруджі і Мараморощини, зібрані Кузьмою Смалем та мною, що готуються до друку («Нема краю тихому Дунаю»).

Найкращий наш спільний проект вважається розпочата «Пісенна Шевченкіана», яку доповнив і завершив фольклорист і композитор Андрій Плішка, професор музики Чернівецького Національного Університету ім. Юрія Федьковича в честь 200-літнього ювілею народження українського генія Тараса Шевченка у 2014 р.

Пісенник «Ой були ми на весіллі» третій, записаний покійним Кузьмою Смалем з голосу Іляни Кот, заслуженої майстрині народної творчості України, побачив світ друку завдяки фінансової підтримки Лідії Шевели (Худаш Л.С.), поетеси і кандидата педагогічних наук, доцента Львівського Держуніверситету ім. Івана Франка, яка проживала колись у сусідстві видатної співачки, з якою і зараз спілкується. Берегині української пісні і лауреату першої премії «Золоті ключі» поетеса присвятила похвальні вірші: «Душа у ній живе народу/І не замовкне вона зроду./Іляна Кот – це названа сестриця, /І тут я маю чим гордиться» (див. «Ой були ми на весіллі», Львів, 2012, ст. 8).

Пісенник Кузьми Смаля вміщає всі специфічні даним обрядам – сватання, заручини, весілля на протязі трьох днів – 213 пісень, смутних та веселих із різноманітною мелодійністю, записаних за розповіддю та голосом Уляни Петрівни Кот.

Взагалі, тексти відповідають прекрасно кожному весільному звичаю та обряду, натхнені ліризмом, драматизмом та дотепними жартами, із специфічною мовою рідного села Уляни Кот – Крупове.

Пісенник Кузьми Смаля «Ой були ми на весіллі» доказує, що весільні звичаї та обряди прекрасні і насичені глибокою синівською та батьківською любов'ю, братською прихильністю гостей та вірою в Бога, закінчуються в християнському дусі пісень-поздоровлень:

Щоби вони проживали в шані та в любові
І щоб дітки виростали в їх роду здорові.

Іван КІДЕЩУК

Рідна мова і поезія

Люблю весну, та хто її не любить «Коли життя цвіте, як пишний сад. / І, мов у сні, шепочуть листя губи, / І квіти шлють солодкий аромат» (Володимир Сосюра).

Такого чудового весняного дня викладачі української мови завітали до школи села Калинешти-Купаренку, де відбувалися дві події – робота гуртка викладачів української мови та конкурс декламування віршів – повітовий етап.

Нас привітали учні в народних костюмах, даруючи гостям весняні квіти разом із тематичними папками, та викладачка української мови Лоредана Миндріштяну, також в українському народному костюмі.

На гурток загостили, крім інспекторки Лучія Міжок та викладачів різних шкіл (Негостини, Балківців, Серету, Вашківців, Шербівців, Калинешт-Енаке, Радівців, Палтіну, Ульми, Вишньої Бродини, Ізвоареле, Бродини, Круглої та ін.), і генеральний консул України у Сучаві Василь Боечко та пані професорка, доктор Аспазія Регуш. Зустріч із нашою професоркою був гарний сюрприз для бувших студенток, яким вона з терпеливістю та майстерністю розкривала таємниці української мови.

Темою обговорення в рамках гуртка було «Використання місцевих традицій та звичаїв на уроках української мови» і насамперед до теми уроку «Великодні звичаї». Клас, де відбувалася подія, був гарно прикрашений традиційними предметами, специфічними селу Калинешти-Купаренку, а кабінет української мови модерними дидактичними картками про поняття з різних галузей української мови.

Учні, супроводжені викладачкою, успішно представили перед нами «Великодню казку», як висловився генеральний консул. Вони гарно розказували про великодні звичаї рідного села, майстерно виконували тематичні пісні та виразно декламували відповідні вірші.

Шкільний гурток «Надія», яким керує викладачка Лоредана Миндріштяну, полонив присутніх не тільки чарівними голосами, але й хвилюючими піснями.

На пам'ять такої гарної події кожний присутній отримав в подарунок від учнів та викладачки кошачок із писанкою. А генеральний консул України Василь Боечко подарував учням, викладачам та директорці школи с. Калинешти-Купаренку книги. Також, як знак пошани за їхню працю на ниві української мови були обдаровані книгами інспекторка Лучія Міжок та професорка Аспазія Регуш.

Директорка школи, викладачка Сільвія Бойчук, привітала гостей рідною мовою та подякувала генеральному консулу за присутність кожного разу на різних подіях, які відбуваються у їхній школі.

Присутні оцінили гарними та щирими словами подію та поздоровили викладачку, яку Бог обдарував чудовим голосом, а вона прищеплює своїм учням любов до музики, до української пісні. Викладачка не тільки навчає учнів української мови та літератури, вона виховує в них пошану до традицій рідного села, використовує природжені здібності – музикальний слух та надзвичайний голос дітей. А це все сприяє розвитку рідної мови у рідному селі. Бо, як кажуть, «Народ без традицій, це народ без майбутнього»; так і село без традицій, це село без майбутнього.

Учні школи вивчають рідну мову та передають її красу за допомогою української пісні, яка не тільки милозвучна, але й повчальна.

Після завершення першої події відбувся конкурс декламування учнями віршів. Їхнє виконання оцінило журі – Аспазія Регуш, викладачка Діана Фрасинюк та вчитель Юрій Чига. Любо й приємно було послухати наших учнів, які гарно й виразно декламували повчальні байки та вірші. Учні, які отримали першу нагороду, представлятимуть наш повіт на Марамощині, де відбудеться національний етап конкурсу декламування поезії.

Найкращі з найкращих – це Йоана Кідеша (5-ий клас, Негостина – викладач Лідія Даскалюк), Чезара Костюк (6-ий клас, Школа Балківці – викладач Анка Штюбіану), Корнічук Йоана (7-ий клас, Калинешти-Купаренку – викладач Лоредана Миндріштяну), Джорджіана Нікіфурюк (8-ий клас, Балківці – викладач Анка Штюбіану), Мар'яна Чобанюк (9-ий клас, Технічний коледж ім. Лацку-Воде, Серет – викладач Антонета Кідеша), Андрея Григораш (10-ий клас, Технічний коледж ім. Лацку-Воде – викладач Антонета Кідеша), Ярина Кордубан (11-ий клас, Національний коледж ім. Міхая Емінеску, Сучава – викладач Лучія Міжок).

Прекрасного весняного дня у невеликій школі Калинешт-Купаренку, рідне село батька Лучафера румунської поезії Міхая Емінеску, милозвучно лунала мова Великого Кобзаря – Тараса Шевченка...

Анка ШТЮБІАНУ

МОЇ ТОЧКИ ЗОРУ

Кажуть, що кожна людина має свій горизонт, а коли горизонт стає чимраз вужчий і доходить до певної точки, то вона мовить: це моя точка зору!

Та чому у мене точки зору? А тому, що хочу подати кілька проблем читачам «УВ».

Перша точка зору

У нас, українців Румунії, є депутат. Були вибори і 7353 голоси набрав наш кандидат Іван Марочко. Ми горді тим, що за чисельністю українці чи не третя меншина в Румунії! А тоді чому інші меншини набрали більше голосів, ніж українці? Тільки турки, хорвати та рутенці набрали менше голосів.

Сталося щось дивне: меншина, яка на переписі населення зареєструвала кількасот членів, на виборах дістала майже у 20 разів більше голосів!

Скажуть одні: диво! І справді так і є! Чому?

Під час передвиборчових місцевих та парламентських кампаній я говорив (як то кажуть у Марицеї – «лимури») з нашими славними «HOMO MĂRIȚIENSIS», щоб голосували з нашими.

На місцевих виборах «один славний сурівець», який закінчив український ліцей (це була давно, давно, ще до революції, як казав мій покійний дід Іван Мазуряк), якого я просив, щоб голосував за СУР, ляпнув мені прямо у очі: «Я буду голосувати з командою «метелика», бо я вболіваю за його партію»!!!

Вернімось до нашого депутата. Ще не

висохло чорнило на його документах, як у сурівській газеті «Curierul ucrainean» появляється стаття: «Un început prost pentru ucrainenii». Прочитавши статтю, я задумався: повернулися ми до часів Ткачука-Миколайчука? Невже ми нічого не навчилися? Чому наші б'ються з нашими? Українці розкинені по всій Румунії, та ще нападають одні на одних. Схаменіться, українці!

Я маю пропозицію, а саме, щоб наш депутат мав в «Українському віснику» (це не тільки моя пропозиція, але і багатьох моїх знайомих) рубрику, в якій розказував би про свою парламентську працю, про те, що робить для українців Румунії. Що скажете на це, пане Михайле Михайлюк? Згідні, чи ні?

(Пане Курилюк, я з самого початку висунув таку пропозицію, а у попередніх числах газети була «Сторінка депутата» – М.М.)

Друга точка зору

За часів покійного Степана Ткачука голови місцевих організацій СУРУ діставали десь раз на рік пару грейцарів за їх роботу. Ті часи давно минули. Я за приміщення організації в Марицеї – Дарманештах за 20 років не дістав ні фейника!

Довгі роки за те, що керую організацією СУРУ, так само! Вісім фестивалів «Співжиття» я організував (за сьомий випуск «Співжиття» – 2000 р. і до сьогодні ніхто мені не заплатив), чимало делегацій місцевих і закордонних приймав, а від СУРУ ні лея. Розповсюджую сурівські публікації

(не тільки я), та за це ніхто не платить.

Наші культурні діячі теж працюють довгі роки безплатно. Треба щось змінити. Хто повинен це зробити?

Третя точка зору

Деякі наші кореспонденти публікують той самий матеріал у двох або і трьох наших газетах з майже тими самими фотографіями. Якщо так, тоді тим кореспондентам, котрі це роблять, слід платити тільки за одну статтю.

Крім журналу «Наш голос», решта публікує дуже багато матеріалів для дітей, а читачі, справжні читачі, це дорослі люди. Для них треба багато цікавих матеріалів, гумору, а чому і не рубрики ребус?

Четверта точка зору

Тому півстоліття багато наших закінчили український ліцей. Та опісля «продали» українську мову!

Історія повторилася і після грудневої революції 1989 р.

Багато молодих закінчили педшколи чи то в Румунії, чи в Україні, а мало з них викладає українську мову. Чому?

Я мав нагоду бачити таких випускників, які, коли відповідали на запитання про материнську мову, називали нею румунську, а на запитання які іноземні мови знають, на першому місці знаходилася українська!!!

Як можна бути такими «перекинчиками», як казав покійний Степан Ткачук?

Микола КУРИЛЮК

На десятий день після Вознесіння Господа Його учні молились у Сіонській світлиці, чекаючи зішестя Святого Духа. О третій годині ранку (по-нашому – о дев'ятій), раптом почувся шум, ніби від сильного вітру, і Апостоли побачили над своїми головами вогонь, подібний до язиків. Це зійшов Святий Дух, котрого обіцяв послати Господь Ісус Христос, і Апостолам стало зрозумілим усе вчення Христа, стала зрозумілою суть Боговтілення та хресної жертви Спасителя. Крім того, вони дістали надзвичайну силу творити чудеса та здатність говорити різними мовами.

Цей шум привернув увагу до Сіонської світлиці багато народу. Апостол Петро вийшов до них і оголосив, що розіп'ятий Ісус воскрес і вознісся на небо, а їм, Апостолам, послав Святого Духа. Проповідь Апостола вплинула на народ так, що цього дня увірувало і охрестилося три тисячі чоловік. Так було закладено фундамент Церкви Христової. Після цього Апостоли пішли проповідувати про Ісуса Христа по різних країнах світу засновувати церкви для тих, хто увірував у Ісуса Христа.

Свято П'ятидесятниці – день Святої Тройці

Свято Святої Тройці називається П'ятидесятницею тому, що зішестя Святого Духа на апостолів відбулися на п'ятдесятний день після Воскресіння Христового. Свято християнської П'ятидесятниці містить у собі подвійне торжество: на славу Пресвятої Тройці і на славу Пресвятого Духа, який видимо зійшов на апостолів і уклав новий вічний завіт Бога з людьми.

Перший день П'ятидесятниці, тобто неділю, Церква присвячує переважно славі Пресвятої Тройці; цей день у народі називається Тройциним днем, а другий, тобто понеділок, – на славу Духа Святого, від чого називається Духовним Днем. Гуцули кажуть Світа Неділя і Зелений Понеділок.

Святкування дня Святого Духа Православна Церква починає, як правило, вечірнім богослужінням у день Тройці. На цьому богослужінні з колінопредклонінням читаються благальні молитви Василія Великого, в яких сповідуються гріхи людські перед Отцем Небесним і, ради великої жертви Сина Його, благається помилування; просяться також Господа Ісуса Христа дарувати всім людям Божественного Духа на просвічення і зміцнення людських душ, і нарешті, люди моляться за спочилих батьків і братів, ближніх, щоб упокоїв їх Господь у місці світлому, квітучому і спокійному.

У свято П'ятидесятниці заведено прикрашати храм і господарки зеленню – гілками липи і квітами. Прикрашення храмів і осель є, по-перше, сповіданням живлющої сили Животворчого Духа, а по-друге, – належним присвяченням Йому паростків весни.

Гуцули називають ці свята Зеленими і святкують їх три дні: Світу Неділю, Зелений Понеділок, а у вівторок – Унуфрія (Онуфрій). Ці свята знаходяться і в православній румунській календарі.

Юрій ЧИГА

«Стоїть Мазепа, як докір
Безжальній долі, над водою...
І небо, повне вічних зір,
Та небо вічне долі злої...»

Володимир СОСЮРА

У світовій культурі XVIII-XX століть, мабуть, не існує популярнішої постаті, як постать українського гетьмана Івана Мазепа, на якого звернула увагу не тільки історія, а і література, живопис, музика, драматичний театр, згодом і кіно.

Одіссею Мазепа, як романтичного героя, розпочав французький письменник Вольтер в «Історії Карла XII», де зав'язав захоплюючий сюжет про коханця, притороченого суперником до дикого коня, що мчить степом. Ця історія була в усіх подробицях надто захоплююча й мала свою привабу: її підхопили і перетворили в епопею, а поети, маляри та музики — Байрон, Гюго, Верн, Булянге, Ліст та інші — покористувалися нею і звеличили її героя, що виріс до величини символу. Згодом з'явилися романи, картини, опери... Його особистість надихала митців. На різних континентах світу Мазепі присвячено 186 гравюр, 42 картини, 22 музичні твори, 17 літературних творів і шість скульптур. А Едгар Кіне порівняв нещасливу Францію із замученим Мазепею, перед яким відкривалося славне майбутнє.

Постать українського гетьмана знаходимо і в румунській літературі.

«Мазепа в Молдові» назвав свою історичну новелу прозаїк, поет і драматург Георге Асакі. Твір був знайдений в одній з брошур ієромонаха Ірінарха Борсеску, єгумена скиту «Смереки» („Brazi”) у повіті Вранча біля теперішнього міста Панчу. Історична новела була надрукована, разом з іншими новелами Асакі, якого у Румунії називають «батьком історичної новели», у бухарестському видавництві «Мінерва» 1915 року.

В цьому творі автор розповідає про історію скиту «Смереки», а вона тісно пов'язана з ім'ям українського гетьмана Івана Мазепа, про що підтверджує відомий румунський історик Ніколає Йорга, а також і Александру Дімітріє Ксенопол у своїй роботі «Історія румунів».

Спочатку Георге Асакі знайомить читача з європейською політичною ситуацією епохи, в яку вписуються Україна, Молдова та Валахія.

1652 року господар Мунтенії Матей Басараб, стурбований змовами господаря Молдови Васіле Лупу, відновлює дружні зв'язки з молодим семигородським князем Георге Ракоці і просить від нього допомоги.

Георгіце Штефан, логофет (завідуючий, писар) молдавського господаря Васіле Лупу, просить дозволу в господаря, щоб, нібито,

«МАЗЕПА В МОЛДОВІ»

відвідати свою хвору дружину. Він забрав з собою 40 000 леїв, отриманих від Васіле Лупу, щоб зібрати і організувати військо проти Матея Басараба. Але хитрий логофет починає збирати військо для своєї користі, а також допомагає грішми війську семигородського князя, яке під команду генерала Яноша Кемени перейшло гори, і зустрівшись з військом Матея Басараба, господаря Мунтенії, вирушило на Ясси проти Васіле Лупу.

Переляканий таким поворотом подій молдавський господар втікає до Хотину, звідки просить допомоги від свого свата, українського гетьмана Богдана Хмельницького.

Саме в день Квітної Неділі 1653 року, коли логофет Георгіце Штефан намагається захопити Ясси, Васіле Лупу разом зі своїм зятем Тимошем Хмельницьким проганяють його і, наздогнавши в Попрікані де Жіжія, отримують перемогу над його військами. А коли військо генерала Яноша Кемени відступає долиною Бирладу, намагаючись добратись до Путни, один старий боярин скаржится господареві, що мадяри цього генерала викрали його єдину дочку. Трапилось так, що свідком цієї події був і молодий Мазепа. Ось як описує його Асакі:

«Судячи по яскравості і елегантності одягу, по гарній фізіономії, ледь можно було відрізнити від жіночої краси цього майбутнього відомого всьому світу чоловіка, який зіграє велику роль в історії поряд з Петром Великим та Карлом XII як гетьман України. Його ім'я Мазепа, народився на Поділлі біля річки Дністра й отримав лицарське виховання...»

Зворушений Мазепа в запалі молодечого героїзму, в супроводі тільки трьох козаків і трьох молдованів, вирушив слідом угорського війська, яке наздогнав поблизу теперішнього міста Панчу.

Знаючи лицарський характер та принципи генерала Кемени, а також гонор та

дисципліну його війська, які не дозволяли злочин і крадіж, Мазепа вимагав повернути викрадену дівчину, а якщо ні, то пропонував розв'язати спір поєдинком з викрадачем.

Кемени, вражений сміливістю Мазепа, дізнавшись, що дівчину викрали три брати угорці, дозволив поєдинок між Мазепею і братами викрадачами.

В поєдинку Мазепа вбив всіх трьох братів, а другого дня, після відпочинку, посадив на тому місці три смереки на пам'ять убитих ним угорців.

Через рік молдавський боярин побудував на тому місці жіночий скит, вибравши за покровителя Св. Юрія на пам'ять Мазепової перемоги над викрадачами його дочки.

Через роки, після того як відлучився від Карла XII-го, Мазепа, йдучи через Молдову до Константинополя і згадавши про врятування дочки молдавського боярина, хотів побачити те місце, де відбулася подія, та ледь впізнав його, — три буйні смереки закривали своєю тінню святу будівлю, а черниця розповіла йому про те, що на цьому місці один богатир з чужих країв врятував боярську дочку, а в його честь боярин підняв отой скит.

Далі черниця розповіла йому своє життя, з чого Мазепа здав собі справу, що вона є його дочкою, а її мати ніхто інша, як його кохана Тереза, дружина польського графа. Зворушений красою черниці і мученим совістю, Мазепа вигукнув зі сльозами на очах:

«Ходи в обійми твого батька, дочко Терези, долею і гріхом якої виявляюсь я. Сьогодні милосердний Господь дає мені нагоду покаятись, а тобі закрити очі своєму батькові».

Далі Асакі розповідає, що після цієї зустрічі Мазепа покидає навіки політичні і військові справи, присвятивши своє життя святим ділам, і разом зі своєю дочкою вирішують йти до Єрусалиму. Але йому не довелось побачити Єрусалим, бо помирає в Галацах, а господар Валахії Ніколає Маврокордат дав наказ поховати українського гетьмана з великою пошаною в церкві з храмом Пречистої Діви Марії. На його надгробнім камені велів написати, що після довгого і бурхливого життя Мазепа знайшов тут свій вічний упокій.

Михайло-Гафія ТРАЙСТА

Знайшов якийсь зайчик капустяний листочок і дуже зрадів, що зможе гарно поспідати. Раптом почує він тихеньке попискування. Під кущем лежав горобчик із пораненим крилом.

– Дай мені пити, – попросив горобчик. Хутенько зайчик побіг до джерела і приніс води в капустяному листочку. Напоївши горобчика, зайчик побіг собі далі.

Дмитро ПАВЛИЧКО

ЗАЙЧИКОВІ ВУХА

Заєць має двоє вух.
Як одним він рухає,
Другим слуха вітерець,
Що за полем дмухає.

Одним вухом чує спів
Мишки під копицею,
Другим чує, як іде
Дядечко з рушницею.

Так пасеться він собі
У ліску зеленому,
Та працює цілий день
Вухами-антенами.

А коли настане ніч -
Спатоньки вкладається,
Одне вухо стеле він,
Другим накривається.

Добрий зайчик

Враз хмара набігла і дощ пішов. Знову чує зайчик, що хтось його кличе. Це метелик благає:

– Зайчику, допоможи. Дощ намочить мені крила, не зможу летіти.

– Дивись, який капустяний листок великий. Це буде наша парасолька.

Скоро дощ скінчився. Метелик подякував і полетів, а зайчик тимчасом підійшов до річка, ступив на місток, аж бачить, мишка тоне. Зіпхнув зайчик свій листочок у воду, щоб урятувати мишку.

– Дякую за доброту твою, – сказала мишка.

Поки зайчик помагав мишці на березе вібратися, його листочок вода понесла.

– Втік мій сніданок, – зітхнув зайчик.

– У моїй нірці є зернятка, – запропонувала мишка. – Може спробуєш?

Зайчик заперечливо похитав головою. Раптом мишка аж пікнула з радощів.

– Згадала! Недалеко звідси є покинутий город. Там повно капусти. Ходімо, покажу!

– Ого, тої капусти мені на цілу осінь стане! – вигукнув зайчик. – Я втратив лиш один листочок, а отримав он скільки! За що мені таке щастя?

За мотивами оповідання
Бруно Ферреро

Найжаркіші місця на Землі:

Каліфорнія, Сахара, Аравія, Іран, Середня Азія. У долині Смерті (США, Каліфорнія) 10 липня 1913 року температура була плюс 56,7 градуса, а в Тріполі (Північна Африка) 13 вересня 1922 року було плюс 58 градусів.

Найбільше море нашої планети – Коралове, що розташоване на північний схід від Австралії. Його поверхня майже така, як пів Європи, – 4,8 мільйона квадратних кілометрів.

Найбільший океан на Землі — Тихий – 179,7 мільйона квадратних кілометрів.

Найбільше озеро в світі – Каспійське море – 371,8 тисячі квадратних кілометрів.

Найсильніша на Землі істота

Ні, це не лев, і не тигр, і не слон, а жук-гноювик скарабей. Ця комаха підіймає й переносить на своїй спині вантаж, який у 850 разів перевищує масу її тіла.

Найхолодніші місця на Землі:

Гренландія, північний схід Азії та Антарктида. Середня температура січня у Верхоянську (Східний Сибір) – 55,5 градуса морозу. 1892 року тут був мороз 69,8 градуса. 1958 року в Антарктиді було – 88,3 градуса.

1 червня - Міжнародний день дітей

Початок літа, як початок життя, ідеально підходить для того, щоб знову і знову проявити любов до своєї дитини.

Діти – це найцінніший дар, який в нас є. І їх необхідно плекати з особливою уважністю та любов'ю.

«Діти ніколи не слухалися дорослих, але зате справно їх наслідували»

Д. Болдуїн

«Кращий спосіб зробити дитину хорошою – це зробити її щасливою»

Оскар Уайль

* * *

Нехай ангел життя вас зберігає,
Біда нехай вас не знає,
Нехай горе від вас біжить,
Друзі нехай не забувають.
Нехай радість, щастя, сміх,
Удача, ніжність і успіх,
Як промениста зірка,
Вас супроводжують завжди.

Нехай в цей день
Забудуться печалі,
І сонце посміхнеться
Нехай з ранку,
І побажає ласкаво променями
На роки довгі добра.

Як і коли прийшов до нас олівець

Перші олівці, схожі на ті, якими ми користуємось зараз, з'явилися десь 330 років тому.

А до того писали свинцевими паличками. І лише у 1658 році виготовили олівці з графітовими стержнями. Адже саме графіт залишає на папері чіткий слід, лінію. Коштували ті олівці дуже дорого, бо виготовлення графітових стержнів вимагало великих затрат. Пізніше до графіту почали домішувати різні сорти глини, що надавало стержням певної міцності.

Ну, а кольорові олівці? Вони з'явилися на початку позаминулого століття, коли майстри навчилися забарвлювати розмелену графітову масу спеціальними речовинами.

Сміх — запорука здоров'я

Норвезький професор Карл Родал радить: «Стрибайте і смійтеся якомога більше». Сміх і стрибки зміцнюють м'язи грудей і шлунка, поліпшують роботу легенів. Це своєрідна зарядка для всього організму. Навіть дорослим професор пропонує «згадати дитинство», придбати скакалки й стрибати не менше трьох хвилин на день.

Лікує музика

Музика займає багато місця в нашому житті. Проте дуже мало відомо, як вона діє на організм людини. Як показали дослідження, темп і тембр музики впливають на діяльність серця. Наприклад, швидка музика збільшує частоту серцевих скорочень на 4–5 ударів на хвилину.

Під дією музики в спортсменів змінюється частота пульсу, тиск крові, температура шкіри. Музика поліпшує пам'ять.

Зараз музику використовують при лікуванні деяких захворювань. З'явилось навіть слово — «музотерапія».

Нагорода — парасолька

Цілу колекцію парасольок повіз додому з Паризької олімпіади 1900 року американський легкоатлет Алвін Кренцлейн. Здобувши перемоги в бігу на 60 метрів, стрибках у довжину і в бар'єрному бігу на 110 і 200 метрів, він чотири рази піднімався на п'єдестал пошани. І чотири рази його нагороджували... парасолькою. Виявляється, медалей на тій Олімпіаді ще не вручали, а відзначити спортсменів треба було. От і знайшли вихід із становища: дуже модні на той час парасольки стали найвищою нагородою за олімпійські досягнення.

Із народної медицини гуцулів

Із календаря, що друкувався 30-40 років тому, я дізнався, що Гіпократ видає твір «Про повітря, воду й місцевість».

Гуцули мали (і ще мають) неабияке знання з народної медицини, а також знання, закладені в порадах, повір'ях, молитвах, замовляннях, і все це вони передавали нащадкам. Тому є ще багато гуцулів, які вміють готувати помічні трав'яні препарати, що лікують та зцілюють організм. В останні часи знову вважається, що народна медицина, частково, має велику роль у лікуванні людини. Поряд із традиційною медициною ідуть фітотерапія, апітерапія, водолікування, ароматерапія тощо.

Так, у селі Палтін Бродинської громади та інших місцевостях є факти, що наші краяни позбулися, здавалося б, такої невиліковної хвороби як рак із допомогою виготовлених препаратів у домашніх умовах. Не знаю точно, але йде бесіда, що виготовлені препарати із грибів мухоморів та чистотілу сім років тому вилікували дитину IV-го класу із Нісіпіту, Сімеона Ігнатюка, від раку мозку. Після операції лікарі давали йому кілька тижнів життя. Допомагає і сік моркви. Щоденне його вживання протягом певного часу «приглушує» злویкісні пухлини краще, аніж складні операції чи дорогі медикаменти.

Гарбузова олія – це джерело цинку. Тому рекомендується для профілактики та лікування передміхурової залози, має антисептичну дію, прискорює регенерацію тканин, сприяє виведенню з організму токсичних речовин і глистів.

Олія, а також гарбузове насіння, попереджують аденому передміхурової залози. Але це можливе тоді, коли сама людина повірить у перемогу над недугою, забуде про такі шкідливі звички, як вживання спиртних напоїв, куріння, лихослів'я, порушення десяти Божих Заповідей.

Олію з горіхів, льону та коноплі вживали гуцули проти захворювання серця, вона знижує кров'яний тиск, запобігає підвищенню холеристину в крові, сприяє зміцненню кісток організму. Гуцули кажуть: насіння з лону і олива з горіхів чистит кров і моцніют кости і все тіло.

На різні хвороби впливають ягоди, малини, чорниці та ожина, афину, морква в будь-якому виді, капуста цвітна. Звичайно, предки нинішніх гуцулів не знали високоцінних зараз в медицині рослин, але відчували, що потрібно споживати, вміли з одного виду овочів чи продуктів приготувати десятки страв. Тому раніше менше було різних хвороб, здоровішими народжувалися діти, набагато довшим був вік життя людей. Наприклад, у нашому селі Ульяма Параска Сметанюк померла у 107 років життя, Марина Скидан – 100 років, Іван Козак – 98 р. і всі ніколи не хворіли, до лікарів не ходили, були здоровими. Взагалі, люди

померали після 90 р. життя. Але влітку вони споживали переважно ягоди із свіжою сметаною, малини, чорниці, афину, молочні продукти. Діти до школи брали мамалігу (кулешу) з повидлом із ягід, слив, афин, чорниць та малин. Також кожна газдиня мала сік із малин, афин. Вино робили із шипшини, малин, афин і замість цукру солодили медом.

Зупинимось ще на кількох перевірених методах лікування. Наприклад, при легеневих і простудних захворюваннях використовують ведмежий, борсуковий і навіть собачий жири. При опіках – гусяче сало. При шлунково-кам'яній хворобі, віряться нам чи ні, вживали власну сечу (урінотерапія), або, як чув я ще в дитинстві, сечу дітей, які ще ссуть материнське молоко. Настоянки на спирті для натерання із цвіту та плодів каштанів, цвіту кульбаби та бузку, полину, гав'єзу (живокосту) використовували при болях суглобів, розтягуванні сухожилля, набряках.

Мазями з воску, живиці, смальцю з додаванням трави буркуну натерали хворі місця.

Досі популярним є узвар із соку алоє, меду, вершкового масла, із добавкою різних коренів та алкоголю при захворюванні шлунка.

Дуже швидко загоюються рани після порізів гострими предметами при натеранні їх настійкою спирту і прополісу.

Помічними при підвищенні кров'яного тиску є калина з цукром, зелена цибуля, кріп, перетерті горіхи з медом. А при розладах шлунка корисно вживати варення з горіхів, зірваних перед Іваном Зільовим, афину, пересипані цукром; цю процедуру вживав і я. Вона корисна і має дуже скорий ефект. В цій хворобі допомагає чай із зеленого листя горіха.

Серед горян, і не лише, ще вірять у різні примовки. Протягом десятків років життя мені довелось перевірити, що хто вірить в ці методи, то це впливає позитивно життю.

Взагалі, міське і сільське населення, головно старого покоління, за винятком антихристів і атеїстів, споконвіку вірять у цілющу силу Йорданської води, і це ми бачимо в передачах телебачень. Тому в кожній домівці намагаються її мати цілий рік. Нею можна скропити помешкання, відігнавши в такий спосіб нечисті сили, промивати рани, що погано загоюються, протирати болючі місця на тілі і т.д.. Свячена вода додає сили та впевності в собі кожній дорослій людині, допомагає відвести переляк у маленьких дітей. Цей перелік можна продовжувати. І знову ж таки, як казав Ісус Христос: **ТРЕБА ВІРИТИ, І ЦЕ ДОПОМОЖЕ.**

Юрій ЧИГА

Будьмо здорові!

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Радун Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România